

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO KAMBODŻY

Katarzyna Oleksy
Gr.T2
Nr indeksu: 36969
2009 rok

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1 KAMBODŻA – WPROWADZENIE	4
1.1 Podstawowe informacje	4
1.2 Warunki rozwoju turystyki	5
2 RYNEK RECEPCJI TURYSTYCZNEJ	12
2.1 Rynek Kambodży jako część regionu w międzynarodowym ruchu turystycznym	12
2.2 Liczba przyjazdów do Kambodży	13
2.3 Kierunki, z których przyjeżdżają turyści	15
2.4 Odwiedzane regiony	19
2.5 Cele przyjazdów	19
2.6 Środki lokomocji.....	22
2.7 Długość pobytu	23
2.8 Miejsca zakwaterowania	24
2.9 Dochody z turystyki przyjazdowej	24
2.10 Ważne informacje praktyczne	25
3 RYNEK EMISJI.....	29
3.1 Odwiedzane kraje	29
3.2 Sezonowość wyjazdów	30
3.3 Cele wyjazdów.....	31
ZAKOŃCZENIE.....	33
BIBLIOGRAFIA.....	34
SPIS TABEL.....	34
SPIS RYCIN	35
SPIS FOTOGRAFII.....	35
INFORMACJA	36

WSTĘP

Turystyka międzynarodowa wciąż się rozwija. Obejmuje ona dwa rodzaje ruchu turystycznego: przyjazdy do danego kraju osób na stałe mieszkających gdzie indziej – turystyka przyjazdowa, oraz wyjazdy mieszkańców danego kraju za granicę – turystyka wyjazdowa. Stały wzrost zainteresowania turystyką międzynarodową jest nieunikniony dla bogatych krajów oraz stanowi szansę dla tych biednych, rozwijających się. Ta praca ma przedstawiać właśnie opis turystyki międzynarodowej państwa Khmerów.

Celem pracy jest analiza rynku turystycznego Kambodży. Motywem do wyboru właśnie tego kraju był zachwyt pięknymi krajobrazami, bogactwem kultury oraz rosnące zainteresowanie tym państwem, a niestety wciąż małą liczbą informacji na jego temat.

Kambodża kojarzy się głównie z Angkorem oraz Czerwonymi Khmerami. To właśnie ci drudzy spowodowali izolację tego kraju i uniemożliwili na kilka lat turystom jego zwiedzanie. Turystyka w Kambodży jest bardzo słabo rozwinięta. Wiele zabytków zniszczono podczas działań wojennych.

Praca składa się z 3 rozdziałów i napisana została w oparciu o dostępną literaturę oraz źródła internetowe. Pierwszy rozdział zawiera ogólne informacje na temat Królestwa Kambodży. Opisano tu główne dane o kraju oraz warunki rozwoju turystyki na jego terenie.

W rozdziale drugim zajęto się analizą turystyki przyjazdowej. Poruszono kwestie takie jak np. jaką część rynku regionu Azja i Pacyfik stanowi Kambodża, ile wynosi liczba przyjazdów zagranicznych turystów do królestwa, pochodzenie tych osób, odwiedzane przez nie regiony, długość pobytu oraz dochody z turystyki przyjazdowej. Dodatkowo w tym rozdziale umieszczono ważne informacje dla wybierających się w podróż do Kambodży.

Trzeci rozdział opisuje turystykę wyjazdową Khmerów. Zaprezentowano odwiedzane przez nich kraje, sezonowość wyjazdów oraz ich cele.

W pracy zastosowano metodę opisową, dokonano analizy źródeł i zastosowano elementy graficzne.

1 KAMBODŻA – WPROWADZENIE

1.1 Podstawowe informacje

Kambodża leży w południowo-wschodniej Azji, na Półwyspie Indochińskim, nad Morzem Południowochińskim. 94% ludności stanowią Khmerowie, pozostali to: Chińczycy, Laotańczycy, Wietnamczycy i inni. Kambodża jest bardzo słabo rozwiniętym krajem rolniczym, gospodarka jest zniszczona po długotrwałej wojnie domowej.

Ryc.1. Położenie Kambodży

Źródło: www.mfat.govt.nz

Powierzchnia: 181 tys. km² (Kruczek Z., 2008)

Liczba ludności: 14, 2 mln (lipiec 2008 r.) (www.msz.gov.pl)

Gęstość zaludnienia (w 2006 roku): 75 osób na km², tylko 13% ludności mieszka w miastach

Stolica państwa: Phnom Penh

Inne ważne miasta: Battambang, Kompong Som

Wyznanie: 95%-buddyzm, inne to katolicyzm i animizm

Język urzędowy: khmerski, w użyciu także francuski, angielski (Kruczek Z., 2008)

Jednostka monetarna: riel (KHR) (kurs przybliżony z 12.01.2009 -> 1 PLN = 1 320 KHR)(www.msz.gov.pl)

Ustrój: monarchia konstytucyjna z jednoizbowym parlamentem (od 1993r.) z królem Nordom Sihanukiem na czele (od 29 października 2004) (Kruczek Z.,2008)

Podział administracyjny:

- **20 prowincji** (khatt): Banteay Mean Cheay, Batdambang, Kampot, Kandal, Kaoh Kong, Kompong Cham, Kompong Chhnang, Kompong Spoe, Kompong Thum, Krachen, Mondol Kiri, Otdar Mean Cheay, Pouthisat, Preah Vihear, Prey Veng, Rotanah Kiri, Siem Reap, Stoeng Treng, Svay Rieng, Takev
- **4 miasta** wydzielone (krong): Keb, Pailin, Phnom Penh, Kompong Som (Sihanoukville)
- **10 wysp** (koh): Koh Kong, Koh Polaway, Koh Rong, Koh Rong Samlon, Koh Sess, Koh Tang, Koh Thass, Koh Tral, Koh Traolach, Koh Treas (pl.wikipedia.org)

1.2 Warunki rozwoju turystyki

Kambodża jest krajem nizinnym położonym w 75 % na Nizinie Mekongu, w zachodniej części znajduje się jezioro Tonle Sap, na południu Góry Kardamonowe oraz Góry Słoniowe, ciągnące się wzdłuż wybrzeża z najwyższą kulminacją kraju – Phnom Aural (1813 m). Na północy znajdują się Góry Dangrek, a na wschodzie teren podnosi się w stronę Gór Annamskich.

Fot.1.Jezioro Tonle Sap

Źródło: www.bruces-website.com

Klimat

Zwrotnikowy, monsunowy ze średnią temperaturą powietrza 25°C, najwyższe temperatury notuje się przed rozpoczęciem pory deszczowej, mogą przekraczać 38°C. Roczna suma opadów wynosi 900-1400 mm na nizinach, a ok. 4000 mm w górach, pora deszczowa od maja do listopada.

Rzeki

Główna to Mekong z dopływem Tonle Sap.

Fot.2. Rzeka Mekong

Źródło: www.nationalgeographic.com

Lasy

Zniszczone podczas wojny, obecnie zajmują ok. 39% powierzchni kraju. Na północy występują monsunowe, wilgotne; równikowe na południu; na wybrzeżu – namorzynowe, w centrum kraju – sawanna. Symbolem Kambodży jest powszechnie występująca palma cukrowa, którą wykorzystuje się jako surowiec budowlany oraz podstawowy składnik do wyrobu cukru, octu, lekarstw i wina.

Zwierzęta

Słoń indyjski, tapir malajski, nosorożec sumatrzański, antylopy, tygrysy, lamparty, gibony, makaki i pytony.

Komunikacja

Sieć kolejowa, licząca niegdyś 1370 km obecnie jest odbudowywana po wojnie. Długość dróg kołowych to ok. 34 tys. km, z czego 3 tys. km to drogi narodowe. Drogi wodne liczą 1400 km. Główne połączenia kolejowe i drogowe to: Phnom Penh-

Kompong Som i Phnom Penh-Bangkok (Tajlandia) Międzynarodowy port lotniczy znajduje się niedaleko stolicy kraju, w Pochetong.

Gospodarka.

Kraj słabo rozwinięty, jeden z najbiedniejszych na świecie. Od 1986 r. trwa proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, zakładów rzemieślniczych oraz tworzenie indywidualnych gospodarstw chłopskich (parcelacja gruntów państwowych). Od 1999 r. Kambodża jest członkiem ASEAN (Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej). Na pocz. XXI w. w Kambodży odnotowano znaczny rozwój przemysłu odzieżowego i usług turystycznych, czego efektem jest wyraźny wzrost PKB (od 2001r. do 2004 ok. 6% rocznie).

Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (2007 r.): 1 800 USD (najniższy w Azji)

Struktura wytwarzania PKB (2004 r.): przemysł 30%, rolnictwo 35%, usługi 35% (encyklopedia.pwn.pl)

Regiony turystyczne

Od 1986 roku stworzono praktyczne możliwości zwiedzania kraju.

Najbardziej atrakcyjny jest **Angkor**, stolica dawnego państwa Khmerów, leżąca nad jeziorem Tonle Sap. Znajduje się tu kompleks ruin pałaców i świątyń z IX-XIV w., najbardziej znane to: świątynia Angkor Wat, Ta Prom i Bajon umieszczone w 1992 roku na liście UNESCO.

Fot.3. Angor Wat

Źródło: my-onlineclass.org

Innym ciekawym miejscem jest stolica kraju - **Phnom Penh**, położona u zbiegu Tonle Sap i Mekongu. Stara część miasta utrzymana jest w stylu budownictwa khmerskiego, koncentruje się wokół placu królewskiego i Pagody Phom, w drugiej połowie XX wieku wzniesiono tu nowoczesne miasto, które zostało poważnie zniszczone podczas wojny. Warto zobaczyć muzeum ludobójstwa Tuol Sleng. Memorial Stapa, w kształcie szklanego sarkofagu, zawiera 8 tys. czaszek ludzi, zamordowanych na tzw. Polach Śmierci. Warto również odwiedzić Royal Palace, Silver Pagoda, Muzeum Narodowe, bazary (centralny i stary).

Fot.4.Phnom- Penh

Źródło: oberonrotary.files.wordpress.com

Na wyprawy trekkingowe w góry warto wyruszyć z **Ban Lung**, niedaleko znajduje się piękne jezioro wulkaniczne Yak Lom.

Fot.5. Jezioro Yak Lom

Źródło: flickr.com

Miejscowość **Kep** nad Zatoką Tajlandzką i Bokor w Górach Słoniowych posiada walory wypoczynkowe.

Fot.6. Kep

Źródło: www.thetravelrag.com

Największym kurortem a zarazem głównym miastem portowym jest **Kompong Som**, gdzie zachwycają plaże, kasyna i możliwość nurkowania (Kruczek Z., 2008).

Fot.7. Kompong Som

Źródło: www.mekong.net

Bokor(Bokor Hill Station) to miasto w południowo – zachodniej Kambodży (prowincja Kampot), na południowej krawędzi Gór Słoniowych, na wysokości 1030 m. Jest to uzdrowisko klimatyczne oraz ośrodek pozyskiwania drewna tekowego. Zostało ono wyludnione i całkowicie zniszczone podczas wojny domowej, planowana jest odbudowa (encyklopedia.pwn.pl).

Fot.8. Dawny hotel i kasyno w Bokorze

Źródło: www.break-fresh-ground.com

Sihanoukville jest zarówno miastem portowym jak i najlepszym nadmorskim kurortem Kambodży, jest nowsze, lepiej zorganizowane i bardziej kosmopolityczne w porównaniu z innymi miastami tego kraju (www.thaitravelers.com).

Fot.9. Sihanoukville

Źródło: www.gadling.com

Warto zwiedzić stara stolicę Kambodży – **Udong**, leżącą nad rzeką Tonle Sap, gdzie przetrwały świątynie buddyjskie i ruiny meczetu oraz budynki więzień Pol – Pota. (Kruczek Z., 2008)

Fot.10. Udong

Źródło: www.arrakeen.ch

2 RYNEK RECEPCJI TURYSTYCZNEJ

2.1 Rynek Kambodży jako część regionu w międzynarodowym ruchu turystycznym

Tab.1. Międzynarodowe przyjazdy turystów i wpływy z turystyki w poszczególnych krajach Azji i Pacyfiku w latach 2005- 2007.

Major destinations	Series ¹	International Tourist Arrivals					International Tourism Receipts			
		(1000)			Change (%)		Share (%)		2007*	Share (%)
		2005	2006	2007*	06/05	07/06	2007*	2005	2006	
Asia and the Pacific		154,641	166,981	184,329	8.0	10.4	100	134,964	156,537	188,934
Australia	TF	5,020	5,064	..	0.9	..	..	16,866	17,840	22,244
Cambodia	TF	1,333	1,591	1,873	19.4	17.7	1.0	840	963	1,400
China	TF	46,809	49,913	54,720	6.6	9.6	29.7	29,296	33,949	41,919
Fiji	TF	550	545	539	-0.9	-1.1	0.3	439	433	..
Guam	TF	1,228	1,212	1,225	-1.3	1.1	0.7	..	..	..
Hong Kong (China)	TF	14,773	15,822	17,154	7.1	8.4	9.3	10,294	11,638	13,766
India	TF	3,919	4,447	4,977	13.5	11.9	2.7	7,493	8,634	10,729
Indonesia	TF	5,002	4,871	5,506	-2.6	13.0	3.0	4,521	4,448	5,346
Japan	VF	6,728	7,334	8,347	9.0	13.8	4.5	6,630	8,469	9,334
Korea, Republic of	VF	6,023	6,155	6,448	2.2	4.8	3.5	5,806	5,788	5,797
Lao P.D.R.	TF	672	842	..	25.3	..	..	147	173	..
Macao (China)	TF	9,014	10,683	12,945	18.5	21.2	7.0	7,979	9,828	..
Malaysia	TF	16,431	17,547	20,973	6.8	19.5	11.4	8,847	10,424	14,047
Maldives	TF	395	602	676	52.3	12.3	0.4	287	434	494
New Zealand	VF	2,383	2,422	2,466	1.6	1.8	1.3	4,865	4,750	5,427
Philippines	TF	2,623	2,843	3,092	8.4	8.7	1.7	2,265	3,501	4,931
Singapore	TF	7,079	7,588	7,957	7.2	4.9	4.3	5,914	7,194	8,664
Taiwan (pr. of China)	VF	3,378	3,520	3,716	4.2	5.6	2.0	4,977	5,136	5,137
Thailand	TF	11,567	13,822	14,464	19.5	4.6	7.8	9,576	13,401	15,573
Vietnam	VF	3,468	3,583	4,172	3.3	16.4	2.3	1,880	3,200	3,461

Źródło: www.unwto.org

Rynek turystyczny Kambodży stanowił w 2007 r. 1% całego rynku Azji i Pacyfiku. Nie jest to jednak mało, ponieważ jest zaliczona do 20 ważniejszych krajów regionu. Azja i Pacyfik ogółem stanowią 20.4 % rynku światowego, a rynek Azji Południowo – Wschodniej ma w tym swój udział w wysokości 6.6%. Jeśli chodzi o wpływy z turystyki udział procentowy Kambodży wynosi 0.7% w całym rynku wpływów Azji i Pacyfiku (www.unwto.org).

2.2 Liczba przyjazdów do Kambodży

Tab.2. Przyjazdy turystów do Kambodży w latach 2000-2008.

Rok	Liczba turystów zagranicznych (z uwzględnieniem odwiedzających jednodniowych)	
	Liczba	Zmiana (%)
2000	466,365	26.82
2001	604,919	29.71
2002	786,524	30.02
2003	701,014	-10.87
2004	1,055,202	50.53
2005	1,421,615	34.72
2006	1,700,041	19.59
2007	2,015,128	18.53
2008	2,125,465	5.48

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Od roku 2000 liczba przyjazdów turystów i odwiedzających jednodniowych do Kambodży wzrasta. W 2000 roku wynosiła ona 466,365 osób, by w 2007 osiągnąć 2,015,128 osób. Największy wzrost liczby turystów odnotowano w 2004 roku (+50.53%). Jedynym spadkiem odnotowanym przez Kambodżę jest rok 2003, gdy odwiedziło ją 701,014 osób, odnotowano wtedy ponad 10%- ovy spadek odwiedzeń (Tab.2).

Tab.3. Przyjazdy do Kambodży w poszczególnych miesiącach w latach 2000-2008

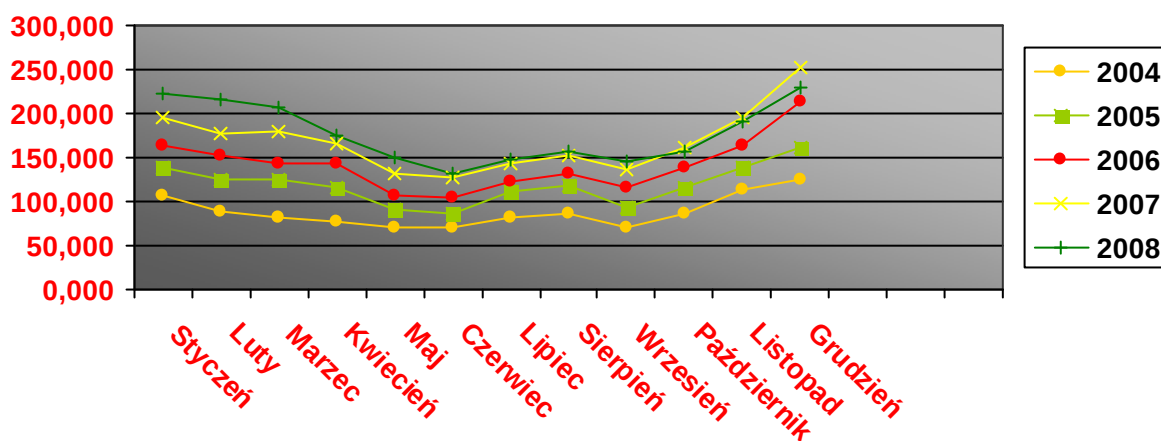
Kraj	Miesiące	2004	2005	2006	2007	2008	Zmiana (%) 2008/07
Kambodża (wszystkie środki transportu, uwzględniono odwiedzających jednodniowych)	Styczeń	106,200	138,718	163,047	194,932	223,581	14.70
	Luty	87,795	125,326	151,821	177,130	214,902	21.32
	Marzec	80,765	124,626	142,437	178,751	205,722	15.09
	Kwiecień	77,105	116,219	143,069	165,347	173,903	5.17
	Maj	71,486	90,314	107,720	132,512	149,275	12.65
	Czerwiec	69,595	87,228	105,298	126,677	130,853	3.30
	Lipiec	81,223	112,116	123,047	143,310	148,449	3.59

	Sierpień	86,450	117,943	132,792	151,478	156,098	3.05
	Wrzesień	71,209	93,158	114,781	137,027	145,146	5.93
	Październik	86,121	116,382	138,296	160,235	156,718	-2.19
	Listopad	113,195	138,293	163,068	194,646	191,549	-1.59
	Grudzień	124,058	161,292	214,665	253,083	229,269	-9.41
	Razem	1,055,202	1,421,615	1,700,041	2,015,128	2,125,465	5.48

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Do Kambodży turyści najchętniej przyjeżdżają w grudniu. Od 2004 roku corocznie w tym miesiącu notowane są najliczniejsze przybycia do tego kraju. Największa liczba odwiedzających przybyła tu w grudniu 2007 roku (253,083 osoby). Najmniejsza liczba turystów przyjeżdża do Kambodży rokrocznie w czerwcu z powodu panującej w tym miesiącu bardzo wysokiej temperatury. Największy wzrost z roku 2007 na 2008 odnotowano w miesiącu lutym 2008 roku (+21.32%), a największy spadek w grudniu 2008 (-9.41%)(Tab.3).

Ryc.2. Przyjazdy turystów do Kambodży w poszczególnych miesiącach w latach 2004- 2008.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Do Kambodży co rok przyjeżdża większa liczba turystów. Można zauważyć, że tylko rok 2007 i 2008 lekko zaburzają schemat przyjazdów. W grudniu roku 2007 odnotowano więcej przyjazdów niż w tym samym miesiącu roku 2008. Od czerwca 2008 roku liczba przyjazdów nie wzrosła znacząco w porównaniu ze stałym wzrostem z

lat poprzednich, można powiedzieć, że utrzymała się na poziomie z 2007 roku, a od października była wręcz niższa (Ryc.2.).

2.3 Kierunki, z których przyjeżdżają turyści

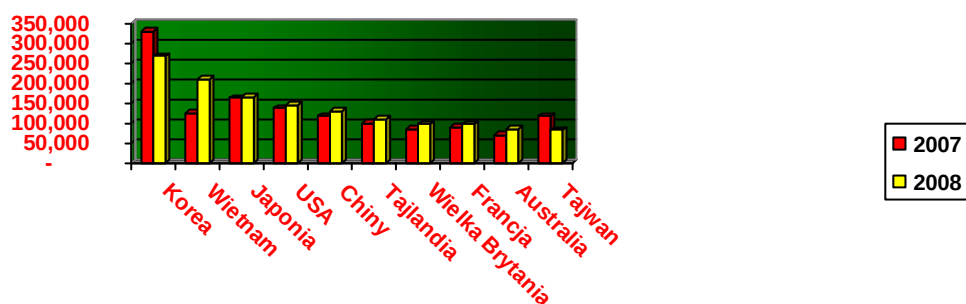
Tab.4. Pierwsza dziesiątka krajów, z których notuje się największą liczbę przyjazdów do Kambodży w latach 2007-2008

	Korea Południowa	Wietnam	Japonia	USA	Chiny	Tajlandia	Wielka Brytania	Francja	Australia	Tajwan
2007	329,909	125,442	161,973	137,539	118,417	101,590	84,103	90,168	71,616	118,180
2008	266,525	209,516	163,806	145,079	129,626	109,020	98,093	97,517	84,957	83,000
Udział (%)	12.54%	9.86	7.71%	6.83%	6.10%	5.13	4.62	4.59%	4.00	3.91%
Zmiana (%)	-19.21	67.02	1.1	5.48	9.47	7.31	8.79	15.95	18.63	-29.77

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.tourismcambodia.com

Najczęściej Kambodżę w latach 2007- 2008 odwiedzili mieszkańcy Korei, więcej było ich w 2007 roku (329,909 osób), w 2008 odnotowano ponad 19% -owy spadek odwiedzających z tego kraju. Na drugim miejscu plasuje się Wietnam z liczbą 209,516 turystów w 2008 roku, jest to zapewne spowodowane bliskim sąsiedztwem tego kraju. Co ciekawe to właśnie z Wietnamu odnotowano największy wzrost liczby turystów odwiedzających Kambodżę (+67.02%). Licznie Kambodżę odwiedzają również Japończycy (w 2008 r. było to 163,806 osób). Kolejno znajdują się Stany Zjednoczone, Chiny, Tajlandia, Wielka Brytania, Francja, Australia oraz Tajwan. Największy spadek odwiedzających odnotowano w 2008 z Tajwanu (-29.77%) (Tab.4).

Ryc.3. Pierwsza dziesiątka krajów najliczniej odwiedzających Kambodżę w latach 2007- 2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.tourismcambodia.com

W większości państw z pierwszej dziesiątki odwiedzających Kambodżę można zauważyć zwiększenie się liczby turystów w roku 2008 w porównaniu z poprzednim. Wyjątkami są Korea oraz Tajwan. Bardzo wyraźnie wzrósł natomiast ruch turystyczny z Wietnamu (Ryc.3).

Tab.5. Przyjazdy turystów z poszczególnych krajów w latach 2007-2008

Regiony	2007	2008	Udział (%) 2008	Zmiana (%) 2008/07
OGÓŁEM	2,015,128	2,125,465	100.00	5,48
Azja i Pacyfik	1,256,021	1,327,670	62.46	5.70
ASEAN	410,132	552,461	25.99	34.70
Brunei Darussalam	340	356	0.02	4.71
Filipiny	29,534	39,294	1.85	33.05
Indonezja	8,543	9,198	0.43	7.67
Laos	23,060	60,933	2.87	164.24
Malezja	84,039	80,738	3.80	-3.93
Myanmar (Birma)	1,781	2,461	0.12	38.18
Singapur	35,803	40,945	1.93	14.36
Tajlandia	101,590	109,020	5.13	7.31
Wietnam	125,442	209,516	9.86	67.02
Azja Wschodnia	731,392	646,432	30.41	-11.62
Chiny	118,417	129,626	6.10	9.47
Hong Kong (Chiny)	2,731	3,320	0.16	21.57
Japonia	161,973	163,806	7.71	1.13
Korea Południowa	329,909	266,525	12.54	-19.21
Mongolia	182	155	0.01	-14.84
Tajwan (Chiny)	118,180	83,000	3.91	-29.77
Azja Południowa	14,139	15,452	0.73	9.29
Afganistan	33	40	0.00	21.21
Bangladesz	659	708	0.03	7.44
Indie	11,454	12,467	0.59	8.84
Nepal	730	929	0.04	27.26
Pakistan	563	577	0.03	2.49
Sri Lanka	700	731	0.03	4.43
Oceania	83,949	99,087	4.66	18.03
Australia	71,616	84,957	4.00	18.63
Nowa Zelandia	12,333	14,130	0.66	14.57

Inne (Azja i Pacyfik)	16,409	14,238	0.67	-13.23
Europa	410,643	457,471	21.52	11.40
Europa Północna	133,946	153,376	7.22	14.51
Dania	8,477	9,371	0.44	10.55
Finlandia	5,640	6,833	0.32	21.15
Irlandia	10,260	11,255	0.53	9.70
Islandia	214	274	0.01	28.04
Norwegia	6,631	7,875	0.37	18.76
Szwecja	18,621	19,675	0.93	5.66
Wielka Brytania	84,103	98,093	4.62	16.63
Europa Zachodnia	196,641	215,227	10.13	9.45
Austria	6,795	7,276	0.34	7.08
Belgia	12,038	13,179	0.62	9.48
Francja	90,168	97,517	4.59	8.15
Holandia	20,773	22,408	1.05	7.87
Luksemburg	489	486	0.02	-0.61
Niemcy	53,087	59,903	2.82	12.84
Szwajcaria	13,291	14,458	0.68	8.78
Europa Wschodnia	21,881	30,219	1.42	38.11
Bułgaria	1,605	322	0.02	-79.94
Czechy	1,907	2,147	0.10	12.59
Polska	3,895	5,630	0.26	44.54
Rosja	9,922	16,927	0.80	70.60
Rumunia	422	569	0.03	34.83
Słowacja	594	762	0.04	28.28
Ukraina	1,290	1,669	0.08	29.38
Węgry	2,246	2,193	0.10	-2.36
Europa Południowa	41,995	44,795	2.11	6.67
Chorwacja	216	355	0.02	64.35
Grecja	1,291	1,441	0.07	11.62
Hiszpania	17,592	18,334	0.86	4.27
Portugalia	2,542	2,284	0.11	-10.15
Słowenia	639	891	0.04	39.44
Turcja	1,638	1,964	0.09	19.90
Włochy	18,077	19,516	0.92	7.96
Inne (Europa)	16,180	13,854	0.65	-14.38
Ameryki	194,706	204,878	9.64	5.22
Argentyna	1,162	1,645	0.08	41.57
Brazylia	1585	2,058	0.10	29.84

Chile	1,580	1,639	0.08	3.73
Kanada	34,008	36,891	1.74	8.48
Kolumbia	690	785	0.04	13.77
Meksyk	3,436	3,379	0.16	-1.66
Peru	336	388	0.02	15.48
Urugwaj	269	167	0.01	-37.92
USA	137,539	145,079	6.83	5.48
Inne (Ameryki)	14,101	12,847	0.60	-8.89
Afryka	3,270	4,040	0.19	23.55
Ghana	154	132	0.01	-14.29
Kamerun	133	340	0.02	155.64
Nigeria	629	999	0.05	58.82
RPA	1,798	2,180	0.10	21.25
Sudan	6	38	0.00	533.33
Inne (Afryka)	550	351	0.02	-36.18
Środkowy Wschód	7,927	7,375	0.35	-6.96
Arabia Saudyjska	93	52	0.00	-44.09
Egipt	77	155	0.01	101.30
Iran	415	297	0.01	-28.43
Izrael	6,453	6,131	0.29	-4.99
Kuwejt	410	472	0.02	15.12
Inne (Środkowy Wschód)	479	268	0.01	-44.05
Odwiedzający jednostkowi	142,561	124,031	5.84	-13.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

W liczbie przyjazdów do Kambodży zdecydowanie przoduje region Azji i Pacyfiku (62.46% udziału w rynku). Spośród tego regionu najwięcej przyjazdów do kraju Khmerów notuje się z subregionu Azji Wschodniej, w 2007 były to 731,392 osoby, w 2008 odnotowano ponad 11% -owy spadek liczby turystów z tego rejonu. Najmniejszy ruch turystyczny zaobserwować można z Azji Południowej (0.73% udziału w rynku). Najmniej turystów przybywa z Afryki, jest to tylko 0,19% odwiedzających Kambodzę, w tym najwięcej turystów pochodzi z Republiki Południowej Afryki (2,180 w roku 2008)(Tab.5).

2.4 Odwiedzane regiony

Tab.6. Odwiedzane regiony Kambodży w latach 2007- 2008

	Liczba turystów zagranicznych		Udział procentowy		Zmiana (%)
	2007	2008	2007	2008	2008/07
Phnom Penh i inne miejsca	894,542	1,065,595	44.39 %	50.13%	19.12
Prowincja Siem Reap	1,120,568	1,059,870	55.61%	49.87%	-5.42
Razem	2,015,128	2,125,465	100.00%	100.00%	5.48%

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Najczęściej odwiedzanymi regionami Kambodży są Phnom Penh – stolica kraju, prowincja Siem Reap i inne miejsca. W roku 2008 prowincja Siem Reap odnotowała ponad 5% -owy spadek liczby turystów, natomiast Phnom Penh i pozostałe miejsca ponad 19%- owy wzrost (Tab.6).

2.5 Cele przyjazdów

Tab.7. Cele przyjazdów turystów międzynarodowych do Kambodży w 2008 roku

	Cel przyjazdu		
Regiony	Wypoczynek	Biznes	Inne
OGÓŁEM	1,808,303	158,776	34,355
Azja i Pacyfik	1,176,714	132,385	18,571
ASEAN	481,874	61,040	9,547
Brunei Darussalam	248	14	94
Filipiny	33,392	4,858	1,044
Indonezja	5,513	3,335	350
Laos	60,413	122	398
Malezja	75,624	4,844	270
Myanmar (Birma)	1,843	476	476
Singapur	38,917	1,850	178
Tajlandia	92,208	14,413	2,399
Wietnam	173,716	31,128	4,672
Azja Wschodnia	579,345	61,500	5,587
Chiny	95,270	33,044	1,312

Hong Kong (Chiny)	2,715	603	2
Japonia	156,434	4,831	2,541
Korea Południowa	249,845	15,069	1,611
Mongolia	130	8	17
Tajwan (Chiny)	74,951	7,945	104
Azja Południowa	10,808	3,679	965
Afganistan	22	0	18
Bangladesz	373	219	116
Indie	9,010	2,929	528
Nepal	633	195	101
Pakistan	360	104	113
Sri Lanka	410	232	89
Oceania	91,152	5,688	2,247
Australia	78,189	4,835	1,933
Nowa Zelandia	12,963	853	314
Inne (Azja i Pacyfik)	13,539	478	225
Europa	421,286	16,625	9,560
Europa Północna	144,487	6,128	2,761
Dania	8,855	275	241
Finlandia	6,421	207	205
Irlandia	10,780	282	193
Islandia	271	3	0
Norwegia	7,507	247	121
Szwecja	18,862	492	321
Wielka Brytania	91,791	4,622	1,680
Europa Zachodnia	201,355	8,482	5,390
Austria	7,127	90	59
Belgia	12,244	469	466
Francja	89,306	5,300	2,911
Holandia	21,175	738	495
Luksemburg	457	8	21
Niemcy	57,350	1,397	1,156
Szwajcaria	13,696	480	282
Europa Wschodnia	29,155	683	381
Bułgaria	301	11	10
Czechy	2,052	33	62
Polska	5,536	44	50
Rosja	16,338	419	170
Rumunia	526	34	9

Słowacja	709	18	35
Ukraina	1,589	68	12
Węgry	2,104	56	33
Europa Południowa	43,043	906	846
Chorwacja	329	7	19
Grecja	1,372	24	45
Hiszpania	17,870	236	238
Portugalia	2,177	65	42
Słowenia	870	13	8
Turcja	1,637	185	142
Włochy	18,788	376	352
Inne (Europa)	13,246	426	182
Ameryki	189,838	9,142	5,898
Argentyna	1,559	28	58
Brazylia	1,951	30	77
Chile	1,596	26	17
Kanada	34,405	1,669	817
Kolumbia	733	9	43
Meksyk	3,299	35	45
Peru	356	5	27
Urugwaj	163	3	1
USA	133,315	7,080	4,684
Inne (Ameryki)	12,461	257	129
Afryka	3,454	452	134
Ghana	107	17	8
Kamerun	309	25	6
Nigeria	760	212	27
RPA	1,983	164	33
Sudan	24	7	7
Inne (Afryka)	271	27	53
Środkowy Wschód	7,011	172	192
Arabia Saudyjska	45	5	2
Egipt	145	5	5
Iran	272	11	14
Izrael	5,870	133	128
Kuwejt	462	3	7
Inne (Środkowy Wschód)	217	15	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Najwięcej turystów przyjechało do Kambodży w 2008 roku w celach wypoczynkowych (1,808,303 osoby). Najwięcej oczywiście z regionu Azja i Pacyfik, konkretnie z Azji Wschodniej (579,345 osób), a najmniej z Afryki (3,454 osoby). Jeśli chodzi o przyjazdy biznesowe tutaj również prym wiedzie Azja i Pacyfik (132,385 osób) z Azją Wschodnią na czele (61,500 osób). Najmniej osób w tym celu przyjechało ze Środkowego Wschodu, bo tylko 172, w tym 133 z Izraela. Jeśli chodzi o inne cele to również są to głównie przyjazdy z regionu Azji i Pacyfiku (18,571), ale tym razem ze Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo- Wschodniej (ASEAN) – 9,547 osób. W innych celach do Kambodży najmniej osób przybyło z Afryki (134 osoby) (Tab.7).

2.6 Środki lokomocji

Tab.8. Środki transportu turystów zagranicznych odwiedzających Kambodżę w latach 2007- 2008.

Rodzaje przyjazdów	Liczba turystów zagranicznych		Udział procentowy		Zmiana (%) 2008/07
	2007	2008	2007	2008	
Powietrzny	1,296,513	1,239,407	64.34%	58.31%	-4.40
Międzynarodowy Port Lotniczy Phnom Penh	535,262	570,903	26.56%	26.86%	6.68
Międzynarodowy Port Lotniczy Siem Reap	761,251	668,504	37.78%	31.45%	-12.18
Lądowy i wodny	576,054	762,027	28.59%	35.85%	32.28
Ląd	532,366	690,138	26.42%	32.47%	29.64
Łódź	43,688	71,889	2.17%	3.38%	64.55
Razem (powietrzny, lądowy i wodny)	1,872,561	2,001,434	92.93%	94.16%	6.88
Odwiedzający jednodniowi	142,561	124,031	7.07%	5.48%	-13.00
OGÓŁEM	2,015,128	2,125,465	100.00%	100.00%	5.48

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.tourismcambodia.com

Najwięcej turystów przybywa do Królestwa Kambodży transportem powietrznym (1,296,513 osób w 2007 roku), w 2008 odnotowano około 4%-owy spadek lotów do Kambodży. Turyści głównie przylatują na lotnisko w Siem Reap (668,504 osoby w 2008 roku), w 2007 roku było ich tu o ponad 12% więcej.

Łądem do Kambodży w 2008 roku przybyło 690,138 osób, zanotowano więc 29.64%-ową zmianę na lepsze w porównaniu z 2007 rokiem.

Transport wodny również powiększył grono swoich miłośników aż o ponad 64%, w 2008 roku było to 71,889 osób (Tab.8).

2.7 Długość pobytu

Tab.9. Średnia długość pobytu turystów w Kambodży w latach 2000-2008

Rok	Średnia długość pobytu (w dniach)
2000	5,5
2001	5,5
2002	5,8
2003	5,5
2004	6,3
2005	6,3
2006	6,3
2007	6,5
2008	6,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Średnia długość pobytu w Kambodży od 2000 roku ulega wciąż wydłużaniu. W latach 2000- 2003 było to ponad 5 dni, obecnie liczba ta zbliża się do 7 dni. Oznacza to, że coraz więcej turystów przyjeżdża tu na dłużej (Tab.9).

2.8 Miejsca zakwaterowania

Tab.10. Procentowy udział hoteli w bazie noclegowej Kambodży w latach 2000-2008

Rok	Noclegi w hotelach (%)
2000	45.00
2001	48.00
2002	50.00
2003	50.00
2004	52.00
2005	52.00
2006	54.79
2007	54.79
2008	62.68

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Turyści przybywający do Kambodży coraz częściej na miejsce zakwaterowania wybierają sobie hotele. Procentowy udział hoteli w bazie noclegowej rokrocznie wzrasta, w 2000 roku wynosił 45%, by w 2008 osiągnąć 62.68%. Jak widać turyści coraz bardziej cenią sobie wygodę i bezpieczeństwo, a mniej zwracają uwagę na koszty, bo jak wiadomo nocleg w hotelu na pewno jest droższy niż w innych miejscach (Tab.10).

2.9 Dochody z turystyki przyjazdowej

Tab.11. Wpływy Kambodży z turystyki przyjazdowej w latach 2000-2008

Rok	Dochody z turystyki przyjazdowej (w mln USD)
2000	228
2001	304
2002	379
2003	347
2004	578

2005	832
2006	1,049
2007	1,400
2008	1,595

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Wpływy Kambodży z turystyki przyjazdowej są co roku coraz większe (wyjątek: 2003 rok- niewielki spadek). W 2000 roku było to 228 mln dolarów, by 2008 osiągnąć ponad 1,5 mld. Zauważyć można, że Kambodża coraz lepiej radzi sobie z sektorem turystyki, jest to na pewno dla niej jedno z podstawowych źródeł dochodów.

2.10 Ważne informacje praktyczne

BEZPIECZEŃSTWO

W Kambodży często zdarzają się napady oraz kradzieże, dlatego należy unikać miejsc uważanych za niebezpieczne. Należy zachować wyjątkową ostrożność po zmierzchu (www.blizejslonca.pl).

BIURA PODRÓŻY W KAMBODŻY

W Phnom Penh znajdują się 93 biura podróży, 7 jest ich w Siem Reap i 1 w Battambang.

JAK SIĘ TAM DOSTAĆ?

Nie ma bezpośrednich połączeń lotniczych z Europy do Kambodży. Najłatwiej dostać się tam z Tajlandii, dokąd kursują liczne samoloty z Europy. Stamtąd latają samoloty lokalnych linii lotniczych do Kambodży.

Linie lotnicze latające do Kambodży to:

- Air Asia
- Angkor Airways
- Bangkok Airways
- China Airlines
- China Southern Airlines

- Dragon Air
- Evar Air
- JetstarAsia Airways
- Korean
- Lao Airline
- Malaysia Airline
- Progress Air
- Shanghai Airlines
- Siem Reap Airways
- Silk Air
- Srilankan Airline
- Thai Airways
- Vietnam Airlines (www.tourismcambodia.com)

OBYCZAJE

Khmerzy nie podają ręki kobietom. Nie powinno się dotykać niczyjej głowy (także dziecka), gdyż jest to uznawane za obraźliwe i uwłaczające godności człowieka.

PASZPORT

Przy wjeździe wymagany jest przynajmniej czteromiesięczny okres ważności paszportu.

PLACÓWKI DYPLMATYCZNE

Ambasada Królestwa Kambodży w Polsce (w Warszawie) została zamknięta 31.12.2008 roku.

Ambasada RP w Phnom Penh została zamknięta jesienią 2008 roku.

PODRÓŻOWANIE PO KRAJU

Nie ma ograniczeń w podróżowaniu po kraju, niestety większość dróg nie jest w najlepszym stanie.

PRAWO JAZDY

Obowiązuje międzynarodowe prawo jazdy. Zalecane jest jednak się korzystanie z usług komunikacyjnych świadczonych przez miejscową ludność (trzeba się liczyć ze złym stanem technicznym i przeładowaniem samochodów lub łodzi).

PRZEPISY CELNE

Wywieźć z Kambodży można maksymalnie 10 tysięcy USD po udokumentowaniu pochodzenia tych środków płatniczych. Nie ma możliwości uzyskania zwrotu podatku VAT.

PRZEPISY PRAWNE

Za wwóz i wywóz narkotyków oraz autentycznych dzieł khmerskiej sztuki i chronionych zwierząt grożą poważne sankcje, a także więzienie.

PRZEPISY WJAZDOWE

Nie ma obowiązku okazywania ważnego biletu powrotnego przy wjeździe.

Przy wyjeździe obowiązuje opłata lotniskowa w wysokości 25 USD (dzieci do 12 roku życia - 13 USD, dzieci do 2 roku życia - bez opłaty). Przy przelotach wewnętrznych - 6 USD.

SŁUŻBA ZDROWIA

Opieka medyczna dostępna jest w miastach. Wizyta u lekarza kosztuje 30-50 USD, tyle samo doba w szpitalu, przy czym chory dodatkowo musi płacić za leki, środki opatrunkowe i wyżywienie, a do szpitala musi być przywieziony prywatnym środkiem transportu. Doba pobytu w jednej z nielicznych klinik prywatnych (głównie francuskich) kosztuje od 80 do 200 USD. Poważnie chorzy cudzoziemcy korzystają z usług lekarskich za granicą, głównie w Bangkoku, Ho Chi Minh City czy Singapurze.

ŚWIĘTA (dni wolne od pracy)

1 stycznia - Nowy Rok,

7 stycznia - Dzień Zwycięstwa nad Ludobójczym Reżimem,

23 lutego - święto buddyjskie Meaka Bochea,

8 marca - Dzień Kobiet,

14-16 kwietnia - kambodżański Nowy Rok,

1 maja - Międzynarodowe Święto Pracy,
22 maja - święto buddyjskie Visaka Bochea,
26 maja - Ceremonia Orki Królewskiej,
1 czerwca - Międzynarodowy Dzień Dziecka,
18 czerwca - Urodziny Królowej,
24 września - Dzień Konstytucji i Koronacji,
2-4 października - Święto Zmarłych (Pchum Ben),
23 października - Dzień Pokojowych Porozumień Paryskich,
30 października-1 listopada - Urodziny Króla,
9 listopada - Święto Niepodległości Kambodży,
15-17 listopada - Festiwal Wody,
10 grudnia - Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka.

Jeżeli publiczne święto wypada w sobotę lub niedzielę, to dniem wolnym jest kolejny dzień pracy.

WIZA

Obywateli Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje wiza pobytowa. W Kambodży nie ma wiz tranzytowych. Obywatele polscy mogą otrzymać ważne na 30 dni wizy turystyczne (20 USD) albo wizy biznesowe (25 USD) na lotnisku lub na ważniejszych przejściach granicznych po wypełnieniu stosownego kwestionariusza i załączeniu 2 zdjęć. Wizę można również uzyskać w zagranicznych przedstawicielstwach dyplomatycznych i konsularnych Kambodży w Europie, np. w Berlinie lub ewentualnie w Bangkoku, Ho Chi Minh City i stolicach innych państw ościennych. Wymaga to jednak spędzenia w tych miastach przynajmniej jednego dnia i dodatkowych opłat za wizę ekspresową. Ważność wizy można bez trudu przedłużyć podczas pobytu w Kambodży.

ZDROWIE

Szczepienia profilaktyczne nie są wymagane. Prawdopodobieństwo zachorowania na chorobę tropikalną występuje na terenach tzw. głębokiej prowincji. Wszędzie grozi zakażenie amebą, dengą i AIDS, a także pasożytami przewodu pokarmowego lub grzybicą skóry. Niedopuszczalne jest picie nieprzegotowanej wody. Surowe owoce i warzywa należy przed spożyciem starannie umyć i obrać (www.blizejslonca.pl).

3 RYNEK EMISJI

3.1 Odwiedzane kraje

Tab.12. Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Kambodży w latach 2005- 2007

Międzynarodowe granice (punkty kontroli)	2005	2006	2007	Zmiana (%) 2007/06
Międzynarodowe Porty Lotnicze	88,326	108,577	107,285	-1.19
Phnom Penh	86,957	106,013	104,992	-0.96
Siem Reap	1,369	2,564	2,293	-10.57
Kambodża - Tajlandia	426,850	609,798	796,108	30.55
Poi Pet	238,092	245,184	345,170	40.78
Cham Yeam	3,492	3,537	3,046	-13.88
Prom	25,473	36,149	27,915	-22.78
Daung	156,256	320,509	416,031	29.80
O'Smach	3,142	4,024	3,591	-10.76
Chorm	395	395	329	-16.71
Kambodża - Wietnam	51,084	67,113	89,813	33.85
Bavet	49,561	64,518	86,853	34.62
Phnom Den	928	1,223	1,353	10.63
Kaam Samnor	595	528	407	-22.92
Trapaing Plong	0	808	1,032	27.72
Trapaing Sré	0	36	185	413.89
Kambodża - Laos (Trapaing Kreal)	1,328	1,619	2,108	30.20
Inne	3	4	432	10700.00
OGÓŁEM	567,591	787,111	995,763	26.51

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Turystyka wyjazdowa mieszkańców Kambodży jest na bardzo niskim poziomie. Najczęściej w latach 2005- 2007 wyjeżdżali oni do Tajlandii (w 2008 aż 796,108 osób). Najliczniej przekraczaną granicą była ta w miejscowości Poi Pet (w 2008 r. 345,170 osób), najrzadziej zaś w Chorm (w 2008 tylko 329 osób- prawie 17%-owy spadek w porównaniu z 2007 rokiem). Rzadko również przekraczano granicę z Laosem (w 2008 roku 2,108 osób) (Tab.12).

3.2 Sezonowość wyjazdów

Tab.13. Sezonowość wyjazdów mieszkańców Kambodży w latach 2003-2004

Miesiąc	2003	2004	Zmiana (%) 2004/03
Styczeń	2,293	16,420	616.09
Luty	4,638	16,239	250.13
Marzec	6,059	15,100	149.22
Kwiecień	3,966	47,783	1104.82
Maj	2,633	19,005	621.80
Czerwiec	4,499	15,293	239.92
Lipiec	5,140	20,658	301.91
Sierpień	5,943	21,917	268.79
Wrzesień	6,802	18,013	164.82
Październik	5,045	18,090	258.57
Listopad	7,343	15,769	114.75
Grudzień	5,962	15,062	1.53
Razem	60,323	239,349	2.97

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

W 2003 roku mieszkańcy Kambodży najliczniej wyjechali w listopadzie (7,343 osoby), wrześniu (6,802) i marcu (6,059), a najrzadziej w styczniu (2,293) i maju (2,633). W 2004 wyjechało dużo więcej osób, najwięcej w kwietniu (47,783) a najmniej w grudniu (15,062) (Tab.13).

3.3 Cele wyjazdów

Tab.14. Cele wyjazdów zagranicznych mieszkańców Kambodży w latach 2005-2007

Międzynarodowe granice (punkty kontroli)	2005			2006			2007		
Cel wyjazdu	Wypoczynek	Biznes	Inne	Wypoczynek	Biznes	Inne	Wypoczynek	Biznes	Inne
Międzynarodowe Porty Lotnicze	76,653	3,293	8,380	92,579	7,861	8,137	94,610	3,853	8,822
Phnom Penh	75,427	3,214	8,316	90,052	7,861	8,100	92,409	3,853	8,730
Siem Reap	1,226	79	64	2,527	0	37	2,201	0	92
Kambodża – Tajlandia	70,786	355,896	168	79,308	530,086	405	64,453	730,683	972
Poi Pet	64,900	173,190	2	72,908	172,275	1	59,277	285,860	33
Cham Yeam	3,394	0	98	3,311	0	226	2,612	0	434
Prom	1,038	24,413	22	1,196	34,883	70	1,149	26,620	146
Daung	892	155,356	8	1,223	319,274	12	799	415,165	67
O'Smach	436	2,691	15	537	3,436	51	441	3,015	135
Chorm	126	246	23	132	218	45	175	23	131
Kambodża – Wietnam	41,709	6	9,369	55,390	38	11,685	74,025	3	15,802
Bavet	40,331	0	9,230	53,316	0	11,202	71,986	0	14,867
Phnom Den	790	4	134	1,040	0	183	941	1	411
Kaam Samnor	588	2	5	504	0	24	385	0	22
Trapaing Plong	-	-	-	511	36	261	640	0	392
Trapaing Sré	-	-	-	19	2	15	73	2	110
Kambodża – Laos (Trapaing Kreal)	1,153	17	158	1,480	0	139	1,939	0	169
Inne	3	0	0	4	0	0	328	1	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mot.gov.kh

Mieszkańcy Kambodży w latach 2005- 2007 najchętniej latali do innych krajów w celach wypoczynkowych. Liczba ta wzrastała co rok, w 2007 roku było to 94,610 osób. Rokrocznie więcej osób korzystało z portu lotniczego w Phnom Penh (w 2007 r. 92,409 osób). Najmniej osób wyleciało z Kambodży w celach biznesowych (3,853 osoby w 2007 r.). Do Tajlandii najwięcej mieszkańców Kambodży wyjechało w celach biznesowych (w 2007 r. 730,683 osoby), jest to zarazem najczęściej odwiedzany przez nich kraj. Najczęściej korzystali z przejścia granicznego w Daung (w 2007 r. 415,165 osób). Do Wietnamu wyjeżdżali najchętniej na wypoczynek, liczba ta corocznie wzrasta (w 2007 roku było to 74,025 osób). Najczęściej przekraczali oni granicę w Bavet (w 2007 r. 71,986 osób). Do Laosu mieszkańcy Kambodży nie wyjeżdżali za często i przekraczali granicę w Trapaing Kreal. Najchętniej udawali się tam w celach wypoczynkowych (w 2007 r. było to 1,939 osób). Do innych krajów udawali się w liczbie znikomej, jedynie w celach wypoczynkowych, co prawda w 2007 roku liczba wyjeżdżających uległa dużemu wzrostowi, było to 328 osób (Tab.14).

ZAKOŃCZENIE

Kambodża to kraj położony w Azji Południowo – Wschodniej. Przyciąga do niego tropikalny klimat, piękne plaże z białym piaskiem oraz bogactwo kultury. Turystykę międzynarodową Kambodży charakteryzuje stała tendencja wzrostowa.

Celem pracy była analiza rynku turystycznego Kambodży. Scharakteryzowano ten kraj oraz przeanalizowano jego główne walory turystyczne. Przedstawiono analizę rynku recepcji i emisji turystycznej.

Ukazano, że do Kambodży przyjeżdża coraz więcej turystów, w ubiegłym roku liczba ta przekroczyła 2 miliony osób. Największym powodzeniem Kambodża cieszy się u mieszkańców Korei Południowej, Wietnamu, Japonii, USA i Chin. Najwięcej osób przyjechało tu w celach wypoczynkowych. Wpływy z turystyki przyjazdowej również co roku wzrastają, w 2008 wyniosły ponad 1,5 mld dolarów.

Z Polski w zeszłym roku do Kraju Khmerów przyjechało 5630 osób.

Jeżeli chodzi o znaczenie rynku turystycznego Kambodży dla Polski to jest ono bardzo niewielkie, niedostępne są jakiekolwiek informacje na ten temat. Ważne karty pobytu w Polsce według stanu na 19 sierpnia 2008 roku posiadało 23 obywateli Królestwa Kambodży. Khmerowie są zacofanym, ubogim narodem, gdzie analfabetyzm wynosi ok.60% (głównie u kobiet), dopiero powoli odbudowującym swą gospodarkę po wyniszczających rządach „Czerwonych Khmerów”.

Kambodża jest krajem mało znanym wśród turystów, wciąż kojarzącym się z wojną domową i uznawanym za niebezpieczny. Podróż tam z kontynentu Europejskiego jest również bardzo droga, z Polski za bilet w jedną stronę zapłacimy ponad 3000 zł. Jest to jednak piękny kraj. Mieszkańcy są otwarci, przyjacielscy i ciekawi świata. Najpiękniejszym zabytkiem jest wpisany na listę UNESCO Angkor Wat, niemający równych sobie w całej Azji Południowo-Wschodniej. Obecnie Królestwo Kambodży jest bezpieczne, dojrzewa politycznie, gospodarczo i społecznie. Wielką szansą na poprawę sytuacji gospodarczej tego kraju jest właśnie turystyka.

BIBLIOGRAFIA

1. Alejziak W., Turystyka w obliczu wyzwań XXI wieku, Albis , 1999
2. Armbrecht J., Calvert B., Eveland J. Azja Południowo-Wschodnia Tajlandia, Laos, Kambodża, Singapur, Malezja, Bali. Praktyczny przewodnik, Pascal, 2008
3. Burton R., Cavendish R., Cuda świata, Mulico, 1993
4. Kruczek Z., Kraje pozaeuropejskie, Proksenia, 2008
5. Warszńska J., Geografia turystyczna świata. Część 2, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003

Źródła internetowe:

1. encyklopedia.pwn.pl
2. flickr.com
3. my-onlineclass.org
4. oberonrotary.files.wordpress.com
5. pl.wikipedia.org
6. www.arrakeen.ch
7. www.blizejslonca.pl
8. www.break-fresh-ground.com
9. www.bruces-website.com
10. www.gadling.com
11. www.mekong.net
12. www.mfat.govt.nz
13. www.misje.pdg.pl
14. www.mot.gov.kh
15. www.msz.gov.pl
16. www.nationalgeographic.com
17. www.thaitravelers.com
18. www.thetravelrag.com
19. www.tourismcambodia.com
20. www.unwto.org

SPIS TABEL

Tab.1. Międzynarodowe przyjazdy turystów i wpływy z turystyki w poszczególnych krajach Azji i Pacyfiku w latach 2005- 2007.

Tab.2. Przyjazdy turystów do Kambodży w latach 2000-2008.

Tab.3. Przyjazdy do Kambodży w poszczególnych miesiącach w latach 2000-2008

Tab.4. Pierwsza dziesiątka krajów, z których notuje się największą liczbę przyjazdów do Kambodży w latach 2007-2008

Tab.5. Przyjazdy turystów z poszczególnych krajów w latach 2007-2008

Tab.6. Odwiedzane regiony Kambodży w latach 2007- 2008

Tab.7. Cele przyjazdów turystów międzynarodowych do Kambodży w 2008 roku

Tab.8. Środki transportu turystów zagranicznych odwiedzających Kambodżę w latach 2007- 2008.

Tab.9. Średnia długość pobytu turystów w Kambodży w latach 2000-2008

Tab.10. Procentowy udział hoteli w bazie noclegowej Kambodży w latach 2000-2008

Tab.11. Wpływy Kambodży z turystyki przyjazdowej w latach 2000-2008

Tab.12. Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Kambodży w latach 2005- 2007

Tab.13. Sezonowość wyjazdów mieszkańców Kambodży w latach 2003-2004

Tab.14. Cele wyjazdów zagranicznych mieszkańców Kambodży w latach 2005-2007

SPIS RYCIN

Ryc.1. Położenie Kambodży

Ryc.2. Przyjazdy turystów do Kambodży w poszczególnych miesiącach w latach 2004-2008.

Ryc.3. Pierwsza dziesiątka krajów najliczniej odwiedzających Kambodżę w latach 2007- 2008

SPIS FOTOGRAFII

Fot.1. Jezioro Tonle Sap

Fot.2. Rzeka Mekong

Fot.3. Angor Wat

Fot.4. Phnom- Penh

Fot.5. Jezioro Yak Lom

Fot.6. Kep

Fot.7. Kompong Som

Fot.8. Dawny hotel i kasyno w Bokorze

Fot.9. Sihanoukville

Fot.10. Udong

INFORMACJA

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków. Oświadczam, że został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczyich praw autorskich.